

Araştırma Makalesi

**PIYANODA DEŞİFRE ÜZERİNE YAPILMIŞ AKADEMİK
ÇALIŞMALARIN ÇOK BOYUTLU OLARAK İNCELENMESİ***

**MULTIDIMENSIONAL ANALYSIS OF ACADEMIC STUDIES ON PIANO
SIGHT-READING**

Ömer DEMİR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi
Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı,
e:posta:omer_6524@hotmail.com, ORCI ID: 0000-0002-4731-2904

Harun KESKİN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı. e-mail:
harunkeskin@mu.edu.tr. ORCID ID: 0000-0002-9310-6159

Başvuru Tarihi: 28.09.2020

Yayına Kabul Tarihi: 14.12.2020

Doi: 10.33418/ataunikkefd.801154

Atıf/Citation: Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 41*, 204-219.

Öz

Piyanoda deşifre piyano eğitiminde ve piyano performansında önemli bir yere sahiptir. Konu birçok araştırmacı tarafından farklı açılardan incelenmiş, araştırılmıştır. Ülkemizde daha çok son yıllarda, ülkemiz dışında ise onlarca yıldır piyanoda deşifre ile ilişkili çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmada ülkemizde ve yurt dışında, piyanoda deşifre konusu ile ilgili yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada içerik analizinden yararlanılmıştır. Çalışmada incelenmek üzere; ülkemizde yapılmış ve ulaşılabilen 5 yüksek lisans tezi, 2 doktora tezi ve 7 makale ile yurt dışında yapılmış 11 makale belirlenmiştir. Yurt içinden 14, yurt dışından 11 ve toplamda 25 çalışma, 10 farklı boyutta incelenmiştir. Çalışmalar incelendiğinde; piyanoda deşifrenin geliştirilmesi konusunun daha fazla incelendiği, yurt içinde çoğunlukla müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının konuyla ilgili çalışmalar yaptığı, yurt dışında ise farklı alanlardan araştırmacıların da ilgili çalışmalar yaptığı görülmüştür. Piyanoda deşifre performansı ölçümlerinde öğrencilerin/deneklerin çalmaları için genellikle piyanoda deşifre ile ilişkili kitapların, başlangıç piyano metotlarının ve araştırmacılarca yazılmış eserlerin kullanıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede, yurt dışındaki çalışmalarda profesyonel piyanistler üzerinde çalışmalar yapıldığı görülürken, ülkemizde yalnızca lise ve üniversite müzik öğrencileri üzerinde çalışmalar yapıldığı; yurt dışında psikoloji ya da tıp alanından araştırmacılar konuyla ilgili çalışmalar yaparken ülkemizde yalnızca müzik alanından araştırmacıların çalışmaları dikkat çekmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deşifre Çalma, Piyanoda Deşifre Çalma, Piyano Eğitimi

---

* Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programında yürütülen "Seminer dersi" kapsamında hazırlanan araştırmanın genişletilerek hazırlanmış halidir.

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Abstract

Piano sight-reading has an important place in piano education and piano performance. This topic has been examined and researched by many researchers from different perspectives. It was observed that studies related to piano sight-reading have been carried out in Turkey mostly in recent years, but the studies on piano sight-reading have been conducted for decades in the world. In this study, the aim was to make a multidimensional analysis of the academic studies carried out in Turkey and abroad related to the subject of piano sight-reading. Content analysis was used in this research. Therefore, five master's theses, two doctoral dissertations, and seven articles written in Turkey, and 11 articles written abroad accessed were selected for the analysis in the study. A total of 25 studies, 14 written in Turkey and 11 abroad, were examined in 10 different dimensions. Upon the examination of the studies, it was observed that the subject of the development of piano sight-reading was examined more and that mostly the faculty members working at departments of music education conducted the studies in Turkey, while researchers from different fields carried out relevant studies abroad. It was noted that generally the books related to piano sight-reading, introduction to piano methods, and the pieces written by researchers were used for the students/respondents to play at the performance measurement of piano sight-reading. In the study, we observed that while the studies carried out abroad were on professional pianists, in Turkey, the studies were conducted only on high school and university music students. Also, while the researchers from the fields of psychology or medicine studied the subject abroad, it was remarkable that only the researchers from the music field performed these studies in our country.

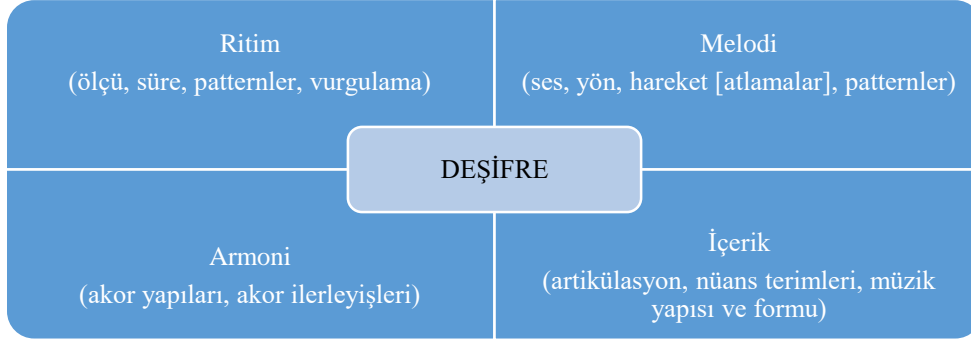
Keywords: Sight-reading, Sight Reading in Piano, Piano Education

GİRİŞ

Deşifre sözcüğü etimolojik olarak Fransızca kökenlidir. “Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü anlamına gelen “chiffre” (işaret) sözcüğünün başına “de” takısı getirilerek türetilmiştir” (Özgür, 1995; akt. Özer, 2010). ”Deşifre, günlük yaşantımızda bilinmeyen bir olayın ortaya çıkması ya da çıkarılması diye açıklanabilir” (Tufan, 2000; akt. Özer, 2010).

Deşifrenin müzik içindeki tanımına bakıldığında ise genel anlamı ve tanımından epeyce uzaklaştığı anlaşılabacaktır. Deşifre, bir şifre veya gizemi ortaya çıkarmaktan çok görünenin (notanın) anlamlı kılınmasıdır veya görünenin sese dönüştürülmesi eylemidir. Gün ve Öztürk’e (2008) göre müzikte deşifre ise notaları, ilk okumada, yani önceden çalışılmaksızın ilk görüşte okuyup seslendirme becerisi olarak tanımlanmıştır. Wolf (1975) ise müzik deşifresini, yazılı bir eseri ilk görüşte, öncesinde pratik yapmadan çalabilme becerisidir şeklinde tanımlamıştır. Müzik deşifresinde ilk görüşte ve pratik yapılmaksızın müzik notasının icra edilmesi, deşifre etme performansı ve çalışılmış bir eserin performansı arasındaki farkı ortaya koyan özelliklerdir. “Deşifre yapma kompleks bir süreçtir ve en az iki farklı beceriyi gerektirir; birincisi okuma becerisi: müzisyen yazılı notaları gözleriyle tarayarak işlemeli ve diğeri ise mekanik beceri: parmaklarını enstrümanında doğru yerlere doğru zamanda koymalıdır” (Wolf, 1975). Deşifre yapan müzisyenin deşifre anında, bu iki temel becerinin dışında işe koşulması gereken birçok beceriye sahip olması gerekmektedir. “Deşifre yapma bilişsel olarak kompleks bir aktivitedir; bileşenleri müzikal farkındalık, görsel algı farkındalığı, kavrayarak okuma, işitme gücü, müzikal deneyim, motor koordinasyonu ve problem çözme yetenekleri barındırır” (Gromko ve diğ.lerinden aktaran Pike ve Carter, 2010). “Deşifre yapmak metin okuma ile sıklıkla karşılaştırılır çünkü müzik ve dil her ikisi de ses aralığı, entonasyon, yoğunluk ve ritme dayanır” (Fourie, 2004).

Tüm bu becerilere sahip olan bireyden, müzik deşifresi anında müziğin temel öğelerini ve onun bileşenlerini uygulaması beklenmektedir.

Şekil 1. *Wristen'e (2005) göre "Deşifrenin Öğeleri"*

Deşifrede göz hareketlerinin deşifre etmeyi büyük ölçüde etkilediği düşünülmektedir. "Göz hareketleriyle ilgili yapılan çalışmalarda kompleks ekipmanlar kullanılmaktadır ve sonuç olarak deşifre becerisi iyi olanların, deşifre becerisi iyi olmayanlara göre gözlerinin daha önden gittiği anlaşılmıştır" (Goolsby ve diğerlerinden Aktaran: Zhukov, 2014). Bir müzisyenin göz hareketleri bağlamında, deşifre ederken bir sonraki notayı görmesi, fark etmeden bir sonraki sese hazırlık yapmasını sağlamaktadır.

Piyano deşifresi ise, diğer çalgıların deşifrelerine göre kimi yönleriyle farklılıklar gösterebilmektedir. "Piyano deşifresinde, müzisyen müziğin yazılı olduğu iki dizeği eş zamanlı olarak okur. Diğer enstrümanistler sadece bir dizeği okurlar, bunun yanında şefler birçok dizeği aynı anda okurlar. Böylece piyanist iki ayrı deşifre etme görsel görevini yerine getirir" (Wolf, 1975). Deşifre etme, tüm müzisyenlerin bireysel çalışma anında tek başlarına deneyimledikleri bir müzik eylemidir. Bireysel çalışmada, deşifre yapma anında kişi, yalnız başına ise deşifre yapma nitelikleri kimse tarafından sorgulanmamaktadır. Ancak birlikte müzik yapmada, birlikte deşifre yapma söz konusu olduğunda, müzisyenin doğru ve hızlı deşifre yapması birlikte müzik yapmayı daha iyi hale getirecektir. "Deşifre tüm müzisyenler için müzikal deneyimin ayrılmaz bir parçasıdır. Özellikle piyanistler ise sıklıkla, kabul edilebilir düzeyde deşifre yapmalarının beklendiği durumlarla karşılaşır" (Wristen, 2005). Piyanoda deşifrenin bu denli ihtiyaç duyulur olmasının sebebi piyanistlerin birlikte müzik yapmada bu denli ihtiyaç duyulmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. "Piyano literatürünün genişliği de bu ihtiyacı desteklemektedir, çünkü repertuarın tamamı o kadar büyük ki hiç kimse tüm soloları ya da piyanolu eserlerin tamamını bilemez" (Wristen, 2005).

Deşifre yapmada iyi bir seviyeye sahip olmanın Wristen'e (2005) göre faydaları;

- Birlikte müzik yapmada deşifrenin önemi ortaya çıkar.
- Hocalar için doğru eser seçmede deşifre önemli bir rol alır.
- Deşifre, repertuar öğrenmenin önemli bir basamağıdır şeklinde özetlenmiştir.

Piyanoda deşifre becerisi yönünden gelişmiş olmak; eserin hızlı öğrenilmesi, yeni eserler tanıma, teknik-stil ve yorum geliştirme, iyi bir eşlikçi olma, piyanist olarak daha çok tercih edilme gibi sonuçları beraberinde getirebilmektedir. "Deşifre çalma, piyano eğitiminin başlangıcından itibaren öğrenciye kazandırılması gereken en önemli becerilerden biridir. Deşifre becerisi, öğrenciye piyano eğitiminde büyük kolaylık ve yarar sağlamanın yanı sıra, ilerideki meslek hayatı için de temel bir kaynak oluşturur. Deşifre, büyük ölçüde öğrencinin zekasına, yeteneğine ve müzisyenliğine dayanır. Bununla birlikte, öğretmen rehberliğinde, iyi hazırlanmış bir öğretim programı ve sistemli bir çalışma ile her öğrenci deşifre becerisini geliştirebilir" (Çimen, 2001'den Aktaran: Köse, 2013).

Genel olarak bakıldığında; bir müzik eserinin deşifresinde, deşifre yapan kişide bulunan özellikler ve donanım, o kişinin deşifre etme becerisi düzeyini belirlemektedir.

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

“Deşifre, hızlı ve doğru nota okumaya ve müziği öğrenmeye yardım eder; dolayısıyla, piyano çalışmalarını daha zevkli hale getirerek öğrencinin çalgısını sevmesini ve daha çabuk ilerlemesini sağlar. Piyanoda doğru ve kolay alıştırma yapmayı öğrenen bir öğrencinin öğrenmeye ilgisi artar ve yeni parçaları deşifre etmekten çekinmez” (Küpana, 2012).

Günümüzde deşifre becerisi ile ilgili yürütölen çalışmalar üç geniş kategori içinde ele alınmıştır:

- Göz hareketlerini, notasyon ve partiyonun diğer yönlerinin algılanmasını ve görsel ve işitsel geri bildirim etkisini kapsayan bilişsel/algısal kategori,
- Piyanistler arasında uzmanlaşma ile ilgili farklılıkları kapsayan deşifre başarısını etkileyen faktörler,
- Deşifrenin geliştirilmesine odaklanan eğitimsel/pedagojik yaklaşımlar (Wristen, 2005).

Bu çalışmada amaç, piyanoda deşifre ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesidir. Farklı boyutlarıyla çalışmaların ele alınması, piyanoda deşifre ile ilgili çalışmaların birçok yönünün ortaya konması bakımından önemlidir. Çalışma, piyanoda deşifrenin önemini bu yolla ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmaların incelenmesi 10 farklı boyut üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan çalışmalar;

1. Konuları
2. Yıllara göre dağılımı
3. Türlerine göre dağılımı
4. Yazarlarının/tezlerin bağılı oldukları anabilim dallarına göre dağılımı
5. Araştırma modeline göre dağılımı
6. Araştırma yöntemine göre dağılımı
7. Veri toplama araçlarına göre dağılımı
8. Çalışma grubuna göre dağılımı
9. Örneklem grubunun sayısına göre dağılımı
- 10.Deşifre becerisi ölçmede kullanılan kitaplar/metotlar bakımından dağılımı boyutlarında incelenmiştir.

Çalışma ilgili alan yazında “piyano” ve “deşifre” sözcüklerinin birlikte yer aldığı ya da piyanoda deşifreyle direkt ilişkili olan çalışmalardan; Türkiye’de piyanoda deşifre konusunda yapılmış YÖK tez merkezindeki indirilebilir olan yüksek lisans ve doktora tezleriyle, Google Akademik ve ULAKBİM’den (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi) ulaşılabilen ulusal makalelerle, yurt dışından yabancı araştırmacılarca yapılmış, Google Scholar, jstor.org, researchgate.net adlı internet sitelerinden ulaşılabilen, alan yazın taramasında sıkça rastlanan ve çalışma süresi içinde incelenebilecek olan makalelerle sınırlıdır.

YÖNTEM

“Piyanoda Deşifre Konusu Üzerine Yapılmış Akademik Çalışmaların Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi” konulu bu çalışmada içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde ”uygun kategoriler, sınıflamalar ya da işaretler geliştirmek yolu ile araştırmacılar inceledikleri konu ile ilgili karşılaştırmalar yapabilirler” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2019).

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada alan yazın taramasıyla (YÖK) ulusal tez merkezinden piyanoda deşifre konusunda yapılmış, ilgili web sitesinden indirilebilen bütün yüksek lisans ve doktora tezlerine ulaşılmıştır. YÖK ulusal tez merkezinde anahtar kelime olarak “piyano” ve “deşifre” kelimeleri birlikte taratılmıştır. Yurt içindeki ve yurt dışındaki makaleler web üzerinden, ilgili anahtar kelimeler yazılarak tespit edilmiş ve edinilmiştir. Yurt dışından seçilen makalelerin seçiminde; alan yazında sıkça rastlanan çalışmalar olmaları, geçmişten günümüze kadar yapılmış çalışmalara örnek teşkil edebilme özelliklerini barındırmaları dikkate alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, piyanoda deşifre konusuyla ilgili yapılan akademik çalışmalar, araştırma sorularında aranan özellikleri bakımından içerik analizi yöntemi ile yüzde ve frekans hesaplamaları yapılarak tablolaştırılmış, özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Bu araştırmada etik kurul onayı gerekmediği için başvurulmamıştır ve alınmamıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgular, çalışmaların incelendiği her bir boyuta göre tablolaştırılarak sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış çalışmaların konuları

Tablo 1.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Konuları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>
Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkiliğinin Sınanması
Piyano Öğretiminde Eser Analizine Dayalı Çalışma Yapmanın Deşifreye Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi
Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma
Müzik Öğretmeni Adaylarının Armoni Ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi Ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi
Piyano Eğitiminde Hızlı Deşifre Teknikleri Üzerine Bir Çalışma
Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması
Van Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Piyanoda Deşifre Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi
Deşifre Eşlik Çalışımında Akor Şifrelerinin Kullanımı
Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Piyano Deşifre Becerisine Etkisi
Piyano Öğrencilerinin Deşifre Becerileri İle Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılması
Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri İle Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması
Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi
Piyanoda Deşifrenin Önemi, Tekniği Ve Geliştirilmesi
Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>
Müzikal Deşifrede Bilişsel Bir Model
Piyano Deşifresinde Bilişsel Ve Motorsal Uygulama: Alanyazın Taraması
Piyano Deşifre Becerisinde Bireylerin Farklılıklarını Açıklamada Tasarlanmış Çalışma Gerekli Ama Yeterli Değil: Kısa Süreli Hafıza Modelinin Rolü
Lisans Düzeyi Grup-Piyano Öğrencilerinin Deşifre Performanslarını Geliştirmede Bilişsel Kümeleme Tekniklerinin Kullanılması
İleri Düzey Piyano Öğrencilerinin Deşifre Yaklaşımlarının Araştırılması
Piyano Müziği Deşifresinde Yer Alan Faktörler

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Lisans Müzik Öğrencilerinin Piyanoda Deşifre Başarılarında Hata Saptama Alıştırmalarının Etkileri
Müzik Notasını Çalma: Piyanoda Deşifresi İçin Bazı Uygulamalar
Müzik Deşifresinde Ustalık: Piyanistlerle İlgili Bir Çalışma
Piyanoda Performansında Yeter Seviyede Deşifre İçin El-Göz Açısız Görüşü Bir Gösterge Değildir Ama Bir Stratejidir
Piyanoda Müziği Deşifresinde Uzmanlaşmakla İlişkili Görsel İşleme Becerileri

Tablo 1’de görüldüğü üzere piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış akademik çalışmalar orijinal isimleri ile tabloda gösterilmiştir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 2.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
2008	1	4
2010	1	4
2011	2	8
2012	1	4
2013	1	4
2014	1	4
2015	2	8
2017	2	8
2018	1	4
2019	2	8
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
1945	1	4
1975	1	4
1998	1	4
2000	1	4
2004	1	4
2005	1	4
2010	2	8
2014	1	4
2019	2	8
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 2’ye göre, araştırma kapsamına giren, piyanoda deşifre ile ilgili çalışmalardan ilki 1945 yılına aittir. Yurt içinde yapılmış olan çalışmaların neredeyse tamamı 2010 yılı ve sonrasına aittir. En fazla çalışma %16 (4 çalışma) ile 2019 yılına aittir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 3.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Yüksek Lisans Tezi	5	20
Doktora Tezi	2	8
Makale	7	14
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Makale	11	44
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 3'e göre piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların %72'si (18 çalışma) makale türünde, %20'si (5 çalışma) yüksek lisans türünde ve %8'i (2 çalışma) doktora tezi türünde çalışmalardan oluşmaktadır.

Doktora tezi türünde az sayıda çalışma yapılmış olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili makale çalışmalarının diğer türlere göre sayıca fazla olduğu görülse de, genel olarak sınırlı sayıda çalışma yapılmış olduğu söylenebilir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yazarlarının İlişkili/Bağlı Oldukları Anabilim Dallarına Göre Dağılımları

Tablo 4.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yazarlarının İlişkili/Bağlı Oldukları Anabilim Dallarına Göre Dağılımları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Eğitim Bilimleri Enstitüsü – Müzik Eğitimi Bilim Dalı	6	24
Sosyal Bilimler Enstitüsü – Müzik Bilimleri Anasanat Dalı	1	4
Eğitim Fakültesi/Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	6	24
Güzel Sanatlar Fakültesi/Müzik Bölümü	1	4
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Üniversite/Müzik Okulu	7	28
Üniversite/Psikoloji Departmanı	2	8
Üniversite/Optometri Bölümü (Görme İle İlgili)	1	4
Bağımsız Araştırmacı	1	4
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 4 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan tez ve makalelerin neredeyse tamamının eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları kapsamında yapıldığı, yalnızca 1 çalışmanın güzel sanatlar fakültesi kapsamında yer aldığı görülmüştür. Yurt dışındaki çalışmaların %28'i (7 çalışma) üniversitelerin müzik bölümlerinde yapılmışken, %16'lık (4 çalışma) önemli bir kısmı müzik bölümleri dışından araştırmacılarca çalışılmıştır.

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Yurt içi çalışmalarında, müzik alanı dışından herhangi bir araştırmacı piyanoda deşifre ilgili bir çalışma yapmamıştır. Yurt içi çalışmaların tamamı, alanı müzik olan araştırmacılarca yapılmıştır.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Araştırma Modeline Göre Dağılımları

Tablo 5.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Araştırma Modeline Göre Dağılımları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Deneysel Çalışma	7	28
Tarama Çalışması	2	8
Deneysel ve Tarama Birlikte	3	12
Doküman İncelemesi	1	4
Durum Çalışması	1	4
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Deneysel Çalışma	3	12
Tarama Çalışması	2	8
Deneysel ve Tarama Birlikte	4	16
Doküman İncelemesi	2	8
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 5 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda en çok kullanılan modelin %28 (7 çalışma) oranıyla “deneysel” model olduğu görülmektedir. Ardından %12 (3 çalışma) ile “deneysel ve tarama birlikte” kullanıldığı modelin geldiği görülmektedir. Böylece konu ile ilgili araştırmalarda deneysel modelin sıklıkla kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Yurt dışında yapılmış olan çalışmalarda ise “deneysel ve tarama birlikte” kullanılma oranının %16 (4 çalışma) olduğu görülmekte ve bu modelin kullanımının en yüksek oranda olduğu anlaşılmaktadır.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yöntemine Göre Dağılımları

Tablo 6.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Yöntemine Göre Dağılımları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Nitel	8	32
Nitel	2	8
Karma	4	16
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Nitel	5	20
Nitel	4	16
Karma	2	8
Toplam	14	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 6 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda en çok kullanılan çalışma yönteminin %32 (8 çalışma) ile “nicel” çalışma yöntemi olduğu görülmektedir. Ardından %16 (4 çalışma) ile “karma” çalışma yönteminin ve %8 (2 çalışma) ile “nitel” çalışma yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Yurt dışındaki çalışmalar incelendiğinde en çok kullanılan çalışma yönteminin %20 (5 çalışma) ile “nicel” yöntem olduğu görülmektedir. Ardından %16 (4 çalışma) ile “nitel” ve %8 (2 çalışma) ile “karma” çalışma yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları

Tablo 7.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Doküman	1	4
Ölçek	2	8
Görüşme Formu	1	4
Test, ölçek	1	4
Anket, görüşme	2	8
Bilgi formu, performans kaydı (kamera), ölçek	6	24
Değerlendirme formu, gözlem formu	1	4
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Görüşme	1	4
Doküman	2	8
Görüşme, performans kaydı (kamera), değerlendirme formu	1	4
Anket, performans kaydı, değerlendirme formu	2	8
Gözlem, performans kaydı (kamera), değerlendirme formu	2	8
Test, gözlem	1	4
Ses kaydı, değerlendirme formu	2	8
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 7 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda en çok kullanılan veri toplama araçları %24 (6 çalışma) ile “bilgi formu, performans kaydı, ölçek” olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “ölçek ve %8 (2 çalışma) ile “anket, görüşme” olduğu ve %4 (1 çalışma) “doküman”, “görüşme formu”, “test, ölçek” ve “değerlendirme, gözlem formu” olduğu görülmektedir.

Yurt dışındaki yapılmış olan çalışmalarda en çok kullanılan veri toplama araçları %8 (2 çalışma) ile “doküman”, “anket, performans kaydı, değerlendirme formu”, “gözlem, performans kaydı, değerlendirme formu” ve “ses kaydı, değerlendirme formu” olduğu görülmektedir. Ardından %4 (1 çalışma) ile “görüşme”, “görüşme, performans kaydı, değerlendirme formu” ve “test, gözlem” veri toplama araçlarının kullanıldığı görülmektedir.

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Tablo 8.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Lise - Müzik Öğrencisi	1	4
Üniversite - Müzik Öğrencisi	10	40
Lise - Müzik Öğretmeni	2	8
Diğer	1	4
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
Üniversite - Müzik Öğrencisi	5	20
Üniversite - Müzik Öğrencisi + Müzik Dışı Katılımcılar	1	4
Profesyonel Piyanist	1	4
Karışık (Müzik öğrencisi, Mezun, Profesyonel)	1	4
Üniversite ve Lise Müzik Öğrencileri	1	4
Diğer	2	8
Toplam	11	44
<i>Genel Toplam</i>	25	100

Tablo 8 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda çalışma grubuna göre dağılımı incelendiğinde %40 (10 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi“ en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “Lise - Müzik Öğretmeni” ve %4 (1 çalışma) ile “Lise - Müzik Öğrencisi” ve “Diğer” olduğu görülmektedir.

Yurt dışında yapılmış olan çalışmalarda çalışma grubuna göre dağılımı incelendiğinde %20 (5 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi“ en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “Diğer” olduğu görülmektedir ve %4 (1 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi + Müzik Dışı Katılımcılar”, “Profesyonel Piyanist”, “Karışık (Müzik öğrencisi, Mezun, Profesyonel)”, “Üniversite ve Lise Müzik Öğrencileri” olduğu görülmektedir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Örneklem Grubunun Sayısına Göre Dağılımı

Tablo 9.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Örneklem Grubunun Sayısına Göre Dağılımı

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
0-10	2	8
11-20	6	24
21-30	1	4
31-40	3	12
41 ve üzeri	1	4
Diğer	1	4
Toplam	14	56
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>	Frekans	Yüzde
0-10	2	8
11-20	0	0
21-30	1	4
31-40	2	8
41 ve üzeri	4	16

Diğer	2	8
Toplam	14	56
Genel Toplam	25	100

Tablo 9 incelendiğinde yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda örneklem grubunun sayısına göre dağılımı incelendiğinde %24 (6 çalışma) ile “11-20” aralığının en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %12 (3 çalışma) ile “31-40” aralığı olduğu ve %8 (2 çalışma) ile “0-10” aralığı olduğu görülmektedir. Tabloya 9’da %4 “41 ve üzeri” aralığı ve %4 “Diğer” aralığının en düşük orana sahip olduğu görülmektedir.

Yurt dışında yapılmış olan çalışmalarda örneklem grubunun sayısına göre dağılımı incelendiğinde %16 (4 çalışma) ile “41 ve üzeri” aralığının en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “0-10” ve “31-40” aralıklarının ve “Diğer” seçeneğinin olduğu görülmektedir. Tablo 9’daki yurt dışı çalışmalar kısmında %4 (1 çalışma) “21-30” aralığındadır ve %0 “0-10” aralığı en düşük orana sahip seçeneklerdir.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmalarda Kullanılan Piyano Eserleri/Metotları

Tablo 10.

Piyanoda Deşifre İle İlgili Yapılmış Olan Akademik Çalışmalarda Kullanılan Piyano Eserleri/Metotları

<i>Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar</i>
ABSRM (The Associated Board of the Royal School of Music) “Specimen Sight-Reading” Test Kitapları “Read and Play” (Thomas A. JOHNSON) “Learning to Play Piano” (Denes AGAY) “Practical Sight-Reading Exercises for Piano” (Boris BERLIN, Claude Champagne) “Adult Piano Course” (Michael AARON) Literatürdeki Eserler Araştırmacı Tarafından Bestelenmiş Piyano Parçası
<i>Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar</i>
AMEB (Australian Music Examinations Board) “Piano Sight-Reading” Test Kitapları “Tuesday Child” Richard Rodney BENNET “Flute Sonata Op.1 No:5” (George Frederic HANDEL) “Four Star Sight-Reading and Ear Tests” (Boris BERLIN, Andrew MARKOW) “Alfred’s Group Piano for Adults” (E. L. LANCESTER, Kenon D. RENFROW) Literatürdeki Eserler Araştırmacı Tarafından Bestelenmiş Piyano Parçası

Tablo 10 incelendiğinde, yurt içinde ve yurt dışında, piyanoda deşifre ile ilgili yapılan çalışmalarda, örneklem grubunda uygulanan kitap/etüt/eserler görülebilmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada yurt içinde piyanoda deşifre konusu ile ilişkili 14 çalışma incelenirken yurt dışından 11 çalışma incelenmiştir. Yurt içindeki 14 akademik çalışma ve yurt dışındaki 11 akademik çalışma konuları yönünden incelendiğinde; yurt içi çalışmalarında genellikle müzik öğretmeni adaylarının ve piyano öğrencilerinin piyano deşifre düzeyleri ve gelişimleri ile ilişkili konular üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Yurt dışı çalışmalarda ise, çalışılan grupla ilişkili ya da çalışmayı yapan araştırmacıların farklı meslek gruplarından olmalarıyla ilişkili olarak konu bakımından çeşitlilik göze çarpmaktadır. Ancak genel olarak piyanoda deşifrenin bilişsel, algısal ya da hareketle ilişkili yönlerinin ele alınması aracılığıyla deşifre becerisi üzerine çalışıldığı görülmüştür.

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların yıllara göre dağılımında; yurt içinde yapılmış olan akademik çalışmaların “2008, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018, 2019” yıllarında yapıldığı görülmektedir. Yurt içinde yapılmış çalışmalarda 2011, 2015, 2017, 2019 yıllarında ikişer çalışma yapıldığı görülmektedir. Piyanoda deşifre konusu üzerine ülkemizde yapılmış olan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Yurt dışında ulaşılabilen akademik çalışmaların “1945, 1975, 1998, 2000, 2004, 2005, 2010, 2014, 2019 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. Yurt dışında yapılmış çalışmalarda 2010 ve 2019 yıllarında ikişer çalışma yapıldığı görülmektedir. Genel olarak 2019 yılında 4 çalışma ile daha fazla çalışma olduğu görülmektedir. Son yıllarda piyanoda deşifre ile ilgili çalışmaların artmış olduğu söylenebilir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların türlerine göre dağılımı incelendiğinde yurt içinde 5 yüksek lisans tezi (%20), 2 doktora tezi (%8), 7 makaleye (%28) ulaşılmıştır. Yurt dışındaki çalışmalarda 11 makale (%44) çalışmasına ulaşılmıştır. Genel olarak makale türünde çalışmaların daha fazla yapıldığına ve yurt içindeki çalışmalara bakıldığında doktora tezi türünde az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde piyanoda deşifre konusunda sınırlı sayıda çalışma yapılmış olduğu söylenebilir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların yazarlarının ilişkili/bağlı oldukları anabilim dallarına göre dağılımları incelendiğinde yurt içindeki çalışmalarda 2 doktora tezinin eğitim bilimleri enstitüsü müzik eğitimi bilim dalında, 4 yüksek lisans tezinin eğitim bilimleri enstitüsü, 1 yüksek lisans tezinin sosyal bilimler enstitüsü müzik bilimleri anasanat dalında yapıldığı görülmüştür. Yurt içinde yapılmış makale çalışmalarının yazarlarının bağlı oldukları anabilim dallarına incelendiğinde, büyük çoğunluğunun müzik eğitimi anabilim dallarında görevli öğretim elemanları olduğu görülmektedir. Yurt dışı çalışmalarında, araştırmacıların çoğunluğu müzik okullarından öğretim elemanları iken, müzik alanı dışından araştırmacıların da piyanoda deşifre konusu ile ilgili çalışmış oldukları görülmektedir. Yurt içindeki çalışmalarda müzik alanı dışında bu konuyla ilgili çalışma yapılmaması dikkat çekicidir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların araştırma modeline göre dağılımları incelendiğinde, yurt içinde yapılan çalışmalarda 7 çalışmanın deneysel (%28), 3 çalışmanın deneysel ve tarama birlikte (%12), 2 çalışmanın tarama (%8), 1 çalışmanın durum çalışması (%4), 1 çalışmanın doküman incelemesi (%4) olduğu görülmektedir. Yurt dışındaki çalışmalar incelendiğinde 4 çalışmanın deneysel ve tarama birlikte (%16), 3 çalışmanın deneysel çalışma (%12), 2 çalışmanın tarama çalışması (%8), 2 çalışmanın doküman incelemesi (%8) olduğu görülmektedir. Çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde yurt içindeki çalışmalarda deneysel çalışmaların, yurt dışında yapılmış çalışmalar incelendiğinde deneysel ve tarama modelinin daha çok kullanıldığı görülmektedir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların yöntemine göre dağılımları incelendiğinde yurt içinde yapılmış çalışmalarda 8 çalışmanın nicel (%32), 4 çalışmanın karma (%16), 2 çalışmanın nitel (%8) yöntemle çalışıldığı görülmektedir. Yurt dışındaki çalışmalar incelendiğinde 5 çalışmanın nicel (%20), 4 çalışmanın nitel (%16), 2 çalışmanın karma (%8) olduğu görülmektedir. Çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde %52’lik kısmının nicel çalışma olduğu görülmektedir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımları incelendiğinde yurt içindeki çalışmalarda 6 çalışmanın “bilgi formu, performans kaydı, ölçek” (%24) kullanıldığı görülmektedir. 2 çalışmanın “ölçek” (%8), 2 çalışmanın “anket, görüşme” (%8), 1 çalışmanın “doküman” (%4), 1 çalışmanın “görüşme formu” (%4), 1 çalışmanın “test, ölçek” (%4), 1 çalışmanın “değerlendirme

formu, gözlem formu” (%4) olduğu görülmektedir. Yurt dışındaki çalışmalar incelendiğinde 2 çalışmanın “doküman” (%8), 2 çalışmanın “anket, performans kaydı, değerlendirme formu” (%8), 2 çalışmanın “gözlem, performans kaydı, değerlendirme formu” (%8), 2 çalışmanın “ses kaydı, değerlendirme formu” (%8), 1 çalışmanın “görüşme” (%4), 1 çalışmanın “görüşme, performans kaydı, değerlendirme formu” (%4), 1 çalışmanın “test, gözlem” (%4) olduğu görülmektedir

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların çalışma grubuna göre dağılımları incelendiğinde yurt içindeki çalışmalarda %40 (10 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi”nin en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “Lise - Müzik Öğretmeni” ve %4 (1 çalışma) ile “Lise - Müzik Öğrencisi” ve “Diğer” olduğu görülmektedir. Yurt dışında yapılmış olan çalışmalarda çalışma grubuna göre dağılımı incelendiğinde %20 (5 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi”nin en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Ardından %8 (2 çalışma) ile “Diğer” olduğu görülmektedir ve %4 (1 çalışma) ile “Üniversite - Müzik Öğrencisi + Müzik Dışı Katılımcılar”, “Profesyonel Piyanist”, “Karışık (Müzik öğrencisi, Mezun, Profesyonel)”, “Üniversite ve Lise Müzik Öğrencileri” olduğu görülmektedir. Çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde, çalışma grubu “Üniversite - Müzik Öğrencisi” olan çalışmaların, tüm çalışmaların %60’ını oluşturduğu görülmektedir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaların örneklem grubunun sayısına göre dağılımı incelendiğinde, yurt içinde yapılmış olan çalışmalarda 6 çalışmanın “11-20” (%24), 3 çalışmanın “31- 40” (%12), 2 çalışmanın “0-10” (%8), 1 çalışmanın “41 ve üzeri” (%4) kişi ile, 1 çalışmanın “diğer” (%4) olduğu görülmektedir. Yurt dışındaki çalışmalar incelendiğinde 4 çalışmanın “41 ve üzeri” (%16), 2 çalışmanın “0-10” (%8), 2 çalışmanın “31-40” (%8), 2 çalışmanın “diğer” (%8), 1 çalışmanın “21-30” (%4) kişi ile olduğu görülmektedir. Çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde yurt dışındaki çalışmalarda “41 ve üzeri” kişi ile çalışma daha fazla iken; yurt içi çalışmalarda “11-20” kişi arası çalışma daha fazla sayıdadır.

Piyanoda deşifre ile ilgili akademik çalışmalarda kullanılan metot/eserlerin ne olduğu incelendiğinde; piyanoda deşifrenin test edilmesi için yazılmış metotların var olduğu anlaşılmaktadır. Literatürde deşifre yapma ile ilişkili test kitaplarının dışında, deşifre yapma performansının gözlemlenmesini sağlayacak başlangıç metotlarının da çalışmalarda kullanıldığı görülmektedir. Araştırmacıların çalıştıkları gruba yönelik eserler/etütler yazdıkları da görülürken; literatürde yer alan kimi piyano eserlerinin de çalışmalarda kullanıldığına rastlanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Genel olarak değerlendirildiğinde yurt içinde yapılmış çalışmalarda deneysel çalışmalara rastlanması ve deşifreyi etkileyen ya da deşifre becerisini geliştirecek yöntem ya da uygulamaların sınanması mutluluk vericidir. Yurt dışında müzik alanı dışından psikologların ya da doktorların piyanoda deşifre ile ilgili çalışma yapmış olmaları, konunun çok farklı yönlerden irdelenmesine olanak sağlaması bakımından değerli bulunmaktadır. Ülkemizde de farklı disiplinlerin, konuyla ilgili ortak bir araştırmada işe koşulması yeni bakış açılarının ortaya çıkmasını sağlayabilir. Ülkemizde profesyonel piyanistlerle ya da piyano eğitimcilerinin deşifre becerileri ile ilgili çalışma yapılmamış olması dikkat çekerken, bu gruplarla ilgili çalışma yapılması önerilebilir.

Yurt dışında yapılan çalışmaların tarihsel sıralamasına dikkat edildiğinde, 1940’lı yıllara ait çalışmalara rastlandığı anlaşılabacaktır. Ülkemizde ise yalnızca son yirmi yıldır piyanoda deşifre ile ilgili çalışmalara yönelmiştir. Üniversitelerin ders katalogları incelendiğinde; konservatuvarların yalnızca birinde (Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

Sanatları Fakültesi) piyanoda deşifre ile hangi metodun (O. GARTENLAUB'un *Preparation Au Dechiffrage Pianistique* adlı metodu) kullanıldığının belirtildiği görülmekte, müzik eğitimi anabilim dallarının hiçbirinde herhangi bir piyano deşifre kitabının varlığına rastlanmamaktadır. Bunların yanında piyano eğitiminde deşifre, ders kataloglarında yer alan haftalık ders içeriklerinde rastlanmaktadır ancak piyano eğitiminde nasıl bir yol izlendiği ile ilgili bir çalışmaya da rastlanmamaktadır.

Yurt içinde yapılmış olan çalışmaların büyük çoğunluğunun Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yapıldığı ortaya çıkmıştır. Özellikle konservatuvarlarda konu ile ilgili daha kapsamlı çalışmalar yapılmadığı görülmüştür. Sanatçı yetiştiren eğitim kurumlarının mezunlarının okul sonrası yaşamlarında oda müziği topluluklarında daha çok görev aldıkları bilindiğinden ve özellikle piyanistlere bu anlamda daha çok ihtiyaç duyulduğu düşünüldüğünde; piyanoda deşifre bakımından bu sanatçılar/icracılar ne düzeydeler, ne gibi zorluklar yaşıyorlar, eğitim yaşantılarının eğitim sonrası yaşamlarına ne gibi etkileri oluyor gibi soruların yanıtlarının aranmadığı yapılan içerik analizi sonrasında anlaşılmıştır. Yapılan bu çalışma ile aşağıdaki öneriler ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde de farklı disiplinlerin, konuyla ilgili ortak bir araştırmada işe koşulması yeni bakış açılarının ortaya çıkmasını sağlayabilir. Ülkemizde profesyonel piyanistlerle ya da piyano eğitimcilerinin deşifre becerileri ile ilgili çalışma yapılmamış olması dikkat çekerken, bu gruplarla ilgili çalışma yapılması önerilebilir.

Piyano eğitimi veren kurumlarda piyanoda deşifrenin ne ölçüde eğitime yansıdığı, ne gibi yöntemler kullanılarak piyano deşifre eğitimi verildiği araştırılabilir. Piyano eğitimcileri ile yapılacak görüşmelerle hangi piyano deşifre kitaplarının kullanıldığı, öğrencilerin piyanoda deşifre becerileri yönünden gelişmelerine etki eden yöntemlerin neler olduğu araştırılabilir.

Yurt dışında piyano deşifresi ile ilgili, bu çalışmada incelenenden daha fazla sayıda çalışmaya ulaşılabilir. Daha kapsamlı bir araştırmayla piyanoda deşifre ile ilgili yapılmış çalışmalar farklı içerikleri bakımından da incelenebilir.

Bu çalışma ile ilgili literatür taranırken video erişim sitelerinde toplamda milyonlarca izlenmeye ulaşılmış, onlarca videoya rastlanmıştır. Bu kadar video ve izlenme rakamlarından; piyano öğrenenler için deşifre çalmayı öğrenmenin ya da deşifre becerilerini geliştirmenin önemli bir konu olduğu anlaşılabilir. Artık video erişim sitelerinin bir çeşit okul rolü üstlendiği günümüz dünyasında, bu videoların incelenerek piyanoda deşifre becerilerinin gelişimine etkileri araştırılabilir.

Literatür tarandığında piyano deşifre kitabı olarak değerlendirilebilecek onlarca kitabın/metodun var olduğu görülmektedir. Bu kitapların yeni baskıları yapıldığına göre başvurulmaya değer nitelikte kitaplar olduğu söylenebilir. Ancak ülkemizde herhangi birinin satışının yapıldığına rastlanmamıştır. Ülkemizde bu yönde bir kitap yazılmadığı da anlaşılmaktadır. Piyanoda deşifre ile ilgili kitap/metot çalışması yapılarak alana katkı sağlanabilir.

Katkı Oranı Beyanı: Birinci yazar literatür taraması, verilerin elde edilmesi, bulguların tablolaştırılması, yorumlanması, bulgular, sonuç ve öneriler kısımlarına %51 katkı sağlamıştır. İkinci yazar literatür taraması, verilerin elde edilmesi, bulguların tablolaştırılması, yorumlanması, bulgular, sonuç ve öneriler kısımlarına %49 katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Fourie, E. (2004). The processing of music notation: some implications for piano sight-reading. *Musical Arts in Africa*, 1(1), 1-23.
- Gün, E. ve Öztürk, T. (2018). Piyanoda deşifrenin önemi, tekniği ve geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 121-128.
- Köse, Y. (2013). Piyanoda eğitiminde hızlı deşifre teknikleri üzerine bir çalışma (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Küpana, M.N. (2012). Piyanoda deşifre öğretimi programının müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41), 183-194.
- Özer, B. (2010). *Piyanoda öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Pike, P.D. and Carter, R. (2010). Employing cognitive chunking techniques to enhance sight-reading performance of undergraduate group-piano students. *International Journal of Music Education*, 28(3) 231–246.
- Wolf, T. (1975). A cognitive model of musical sight-reading. *Journal of Psycholinguistic Research*, 5(2),143-171.
- Wristen, B. (2005). Cognition and motor execution in piano sight-reading: A review of literature *UPDATE*, 21(1), 44-56.
- Zhukov, K. (2014). Exploring advanced piano students' approaches to sightreading. *International Journal of Music Education*, 32(4) 487– 498.

Extended Abstract

Purpose

The meaning of the word 'decipher' is generally defined as revealing an event or mystery. Deciphering in music, actually called as sight-reading, rather than revealing a code or mystery, is the act of making the visible thing (note) meaningful or transforming it into sound. According to Gün and Öztürk (2018), sight-reading in music is defined as the skill of reading and vocalizing notes at first sight without prior study. On the other hand, sight-reading piano may differ in some aspects compared to the sight-reading of other instruments. "In sight-reading piano, the musician reads two clefs simultaneously, on which the music is written. Other instrumentalists read only one clef, while conductors read many clefs at the same time. Thus, the pianist fulfills two separate visual sight-reading tasks" (Wolf, 1975:144).

The aim of this study is to examine the studies about sight-reading piano in Turkey and abroad in a multidimensional way. For this purpose, answers to the following questions were sought. Within the studies on sight-reading piano in the literature;

1. What are their subjects?
2. What is the distribution by years?
3. What is the distribution according to the types?
4. What is the distribution of authors/theses according to the departments they are associated with?
5. What is the distribution according to the research model?
6. What is the distribution according to the research method?
7. What is the distribution according to the data collection tools?
8. What is the distribution according to the studied sample group?
9. What is the distribution according to the number of sample groups?

Demir, Ö. ve Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi, 204-219.

10. What is the distribution in terms of books/methods used to measure sight-reading skills?

Research Model

This is the content analysis used in the study "Multidimensional Analysis of Academic Studies on Sight-reading Piano ". In content analysis, "by developing appropriate categories, classifications or signs, researchers can make comparisons on the subject they are studying." (Büyüköztürk et al., 2019:259).

Data Collection: In this research, through the literature review reached from the national thesis center (YÖK), all master's and doctoral theses available in the relevant website on sight-reading piano were downloaded.

Data Analysis: In the study, academic studies on sight-reading piano were categorized, summarized and interpreted by the content analysis method and percentage and frequency analysis were done according to the characteristics in research questions.

Findings

When we examined the 14 academic studies in Turkey and 11 academic study subjects abroad; It is seen that in domestic studies, music teacher candidates and piano students focus on issues related to sight-reading piano levels and their development. In the distribution of academic studies on sight-reading piano by years; It was observed that the academic studies conducted domestically were done in these years; 2008, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018 and 2019. In the studies conducted domestically, it is seen that two studies were conducted in 2011, 2015, 2017 and 2019. When the distribution of academic studies on sight-reading piano was examined, according to their types, 5 master theses (20%), 2 doctoral dissertations (8%) and 7 articles (28%) were found domestically. When the distribution of the authors of academic studies on sight-reading piano according to the departments they are related to/affiliated with was examined, it was observed that 2 doctoral theses in domestic studies were made in the education sciences institute music education science branch, 4 master theses in the educational sciences institute, 1 master thesis in the social sciences institute music sciences department. When the distribution of academic studies on sight-reading piano according to the research model was examined, and when examining experimental studies in domestic studies and studies conducted abroad, it was seen that experimental and scanning models are mainly used.

Conclusion

When evaluated in general, it is pleasing to find experimental studies and testing methods or practices that affect sight-reading or improve sight-reading skills in domestic studies. The fact that psychologists or doctors not related to the field of music have worked on sight-reading piano skills is valuable in terms of allowing the subject to be examined from many different perspectives. In our country, employing different disciplines in joint research on the subject may provide new perspectives. While it is noteworthy that no studies were conducted on sight-reading skills of professional pianists or piano educators in our country, it may be suggested to do research on these groups.

Etik Kurul Belgesi: Bu araştırmada insanla çalışılmadığından etik kurul onayı gerekmediği için etik kurula başvurulmamıştır ve onay alınmamıştır.